

SISEMINISTEERIUM

TOETUSLEPING

Siseministeerium, registrikoodiga 70000562, aadressiga Pikk 61, 15065 Tallinn, keda esindab siseministri 23. märtsi 2015. a käskkirja nr 1-3/81 „Siseministeeriumi protseduurireeglid Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahendite kasutamiseks perioodil 2014-2020“ p 17.3 alusel sisejulgeolekupoliitika asekanstler Erkki Koort (edaspidi *ministeerium*), ühelt poolt, ja

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi projekti /tunnus/ „...“ /**Projekti pealkiri**/ (edaspidi *projekt*) elluviija ..... /*asutuse nimi*/ registrikoodiga ....., aadressiga ....., keda esindab ..... / *esindamise alus, ametinimetus, esindaja nimi, /* (edaspidi *toetuse saaja*), teiselt poolt,

keda nimetatakse ka eraldi pool ja koos pooled, sõlmivad toetuslepingu (edaspidi *leping*) alljärgnevas.

1. ÜLDSÄTTED

Lepingu sõlmimise aluseks on:

- 1.1. Vabariigi Valitsuse 13. novembri 2014. a korraldus nr 482 „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi vastutava asutuse ja auditeerimisasutuse määramine“, millega määrati Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (edaspidi ka *AMIF*) rakendamise eest vastutavaks asutuseks Siseministeerium;
- 1.2. Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi riiklik programm aastateks 2014–2020 (heaks kiidetud Euroopa Komisjoni 13. detsembri 2016. a otsusega C(2016) 8628);
- 1.3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. a määrus nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ;

- 1.4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. a määrus nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted;
- 1.5. .... /asutuse nimi/ ..... /esitamise aeg/ projektikonkursile „.....“ /konkursi pealkiri/ esitatud taotlus „.....“ /taotluse pealkiri/;
- 1.6. Siseministeeriumi kantsleri .... /kuupäev/... käskkiri nr /.../, millega kiideti heaks punktis 1.5 nimetatud projektikonkursile esitatud taotlus.

2. LEPINGU OBJEKT

- 2.1. Lepinguga annab ministeerium toetuse saajale projektis kirjeldatud eesmärgi saavutamiseks toetust Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahenditest 75% ulatuses (edaspidi *toetus*) ja kaasfinantseerimise vahenditest 25% ulatuses (edaspidi *kaasfinantseering*) vastavalt lepingus sätestatud tingimustele.
- 2.2. Lepingu juurde kuuluvad lepingu allkirjastamisel lepingu lahutamatu osana järgmised lisad:
- 2.2.1. Lisa 1 – Projekti tegevus- ja ajakava;
- 2.2.2. Lisa 2 – Rahastusallikate, kuluaruande ja maksetaotluse vormid ning projekti eelarve;
- 2.2.3. Lisa 3 – Tegevuste vahearuande vorm;
- 2.2.4. Lisa 4 – Tegevuste lõpparuande vorm;
- 2.2.5. Lisa 5 – Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi perioodi 2014–2020 kulude abikõlblikkuse reeglid;
- 2.2.6. Lisa 6 – Juhised embleemide ja standardvärvide kasutamise kohta;
- 2.2.7. Lisa 7 – AMIF ühisindikaatorite täitmise aruanne;
- 2.2.8. Lisa 8 – Partnerluse kinnituse vorm.
- 2.3. Kõik viited lepingule sisaldavad ka viiteid selle lisadele.

3. PROJEKTI RAHASTAMINE

- 3.1. Projekti hinnanguline abikõlblik kogukulu on ..... /*summa*/ eurot, vastavalt lisa 2 esitatud projekti eelarvele.
- 3.2. Ministeerium annab projekti elluviimiseks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist toetust maksimaalselt ..... /*summa*/ eurot, mis võrdub 75%-ga punktis 3.1 osutatud hinnangulisest abikõlblikust kogukulust.
- 3.3. Ministeerium annab projekti elluviimiseks kaasfinantseeringut maksimaalselt ..... /*summa*/ eurot, mis võrdub 25%-ga punktis 3.1 osutatud hinnangulisest abikõlblikust kogukulust.
- 3.4. Toetuse ja kaasfinantseeringu lõplik summa määratakse kindlaks vastavalt lepingu punktile 5.

- 3.5. Projekti kulude abikõlblikkuse periood on ..... /pp.kk.aaaa/ kuni ..... /pp.kk.aaaa/. Projekti raames tehtavad kulutused peavad olema tekkinud ning makstud pärast abikõlblikkuse perioodi algust ning kulutused ei tohi tekkida pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.

4. TOETUSE JA KAASFINANTSEERINGU VÄLJAMAKSMISE TINGIMUSED

- 4.1. Maksed tehakse eel- ja vahemaksetena, arvestades järgnevat:
- 4.1.1. Eelmaksed tehakse 14 kalendripäeva jooksul pärast lepingu allkirjastamist, sh:
- 4.1.1.1. toetuse eelmakse on ..... /summa/ eurot;
- 4.1.1.2. kaasfinantseeringu eelmakse on ..... /summa/ eurot.
- 4.1.2. Vahemaksed tehakse 14 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui ministeerium on toetuse saaja esitatud vastava perioodi vahearuande heaks kiitnud, sh:
- 4.1.2.1. toetuse esimene vahemakse on ..... /summa/ eurot;
- 4.1.2.2. kaasfinantseeringu esimene vahemakse on ..... /summa/ eurot;
- 4.1.2.3. *toetuse teine vahemakse on ..... /summa/ eurot;*
- 4.1.2.4. *kaasfinantseeringu teine vahemakse on ..... /summa/ eurot.*
- 4.1.3. Juhul, kui varasemate maksete kogusumma on suurem kui lepingu punkti 5.2 kohaselt kindlaks määratud lõplik abikõlblik toetuse ja kaasfinantseeringu summa, tagastab toetuse saaja enammakstud toetuse ja kaasfinantseeringu ministeeriumile 30 kalendripäeva jooksul, arvates projekti lõpparuande heakskiitmise kirja saamisest ministeeriumilt.
- 4.1.4. Ministeerium võib vajadusel ja eelarveliste vahendite olemasolul lepingu punktis 3.2 nimetatud toetuse ja punktis 3.3 nimetatud riikliku kaasfinantseerimise summad välja maksta lepingu punktis 4.1.2 toodud summadest ja tähtaegadest erinevalt.
- 4.2. Toetuse ja kaasfinantseeringu maksesummad kantakse toetuse saaja pangakontole järgmiselt:

Panga nimi	
Konto omaniku täpne nimi	
Konto number	
Viitenumber	
Selgitus	AMIFXXXX-X

- 4.3. Lepingu punktis 4.1.3. nimetatud enammakstud toetuse ja kaasfinantseeringu kannab toetuse saaja ministeeriumi pangakontole järgmiselt:

Panga nimi	AS SEB PANK
Konto omaniku täpne nimi	Rahandusministeerium
Konto number	EE891010220034796011
Viitenumber	2800045849
Selgitus	AMIFXXXX-X

- 4.4. Lepingu punktides 3.2 ja 3.3 nimetatud toetuse ja kaasfinantseeringu summad ning punktis 4 toodud maksed tehakse, kui ministeeriumil on eraldatud toetuse ja kaasfinantseeringu väljamaksmiseks vajalikud vahendid. Maksete viibimisel teavitab ministeerium sellest toetuse saajat.

- 4.5. Kaasfinantseeringu väljamaksete tähtajad ei ole järgmisest kalendriaastast alates siduvad juhul, kui riigieelarves vajalikud vahendid osaliselt või täielikult puuduvad. Tulenevalt riigieelarve seaduse §-s 60 sätestatud piirangutest eelarveliste kohustuste võtmisel, kuuluvad lepingu punktis 3.3 toodud kaasfinantseeringu summa ning punktis 4 toodud maksed ülevaatamisele iga-aastase riigieelarve kinnitamise järel.

5. LÕPLIKU TOETUSE JA KAASFINANTSEERINGU SUMMA KINDLAKSMÄÄRAMINE

- 5.1. Ministeerium määrab toetuse saajale makstavad summad kindlaks punktis 7 nimetatud heakskiidetud aruannete alusel.
- 5.2. Lõplikud toetuse ja kaasfinantseeringu summad, mille ministeerium eraldab toetuse saajale, on väiksemad või võrdsed järgmiste summadega:
- 5.2.1. lepingu punktides 3.2 ja 3.3 sätestatud toetuse ja kaasfinantseeringu maksimumsummadest;
- 5.2.2. toetuse ülemmäärast, mis saadakse projekti abikõlblike kogukulude korrutamisel 75%-ga, ning kaasfinantseeringu ülemmäärast, mis saadakse projekti abikõlblike kogukulude korrutamisel 25%-ga;
- 5.2.3. projekti abikõlblike kogukulude ja projekti käigus saadud tulude (kui neid on) vahest.
- 5.3. Kui projekti elluviimise kulu ületab lepingus sätestatud projekti maksumust, peab toetuse saaja eelarves (lisa 2) toodud kulutuste tegemiseks tagama täiendavaks omafinantseeringuks rahaliste vahendite olemasolu projekti eesmärkide elluviimiseks, välja arvatud juhul, kui ministeerium teeb ettepaneku lepingu muutmiseks.
- 5.4. Ministeerium võib nõuda toetuse osaliselt või täielikult tagasi kooskõlas Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“.

6. POOLTE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

- 6.1. Pooled:
- 6.1.1. võtavad kasutusele kõik asjakohased ja vajalikud meetmed, et tagada lepingust tulenevate kohustuste ja eesmärkide täitmine;
- 6.1.2. kasutavad raamatupidamissüsteemi, mis võimaldab eristada projektiga seotud tehinguid;
- 6.1.3. esitavad üksteisele informatsiooni, mis on vajalik lepingu edukaks täitmiseks;
- 6.1.4. teavitavad üksteist projekti edukat rakendamist takistavatest või takistada võivatest asjaoludest;
- 6.1.5. tagavad projektiga seotud dokumentatsiooni nõuetekohase säilitamise 7 aastat pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõpu kuupäeva. Kui pärast projekti lõppu avastatakse rikkumine, pikeneb dokumentide säilitusaeg vähemalt seitse aastat alates päevast, mil toetuse saaja tagastab toetuse ja kaasfinantseeringu ministeeriumile.
- 6.1.6. võimaldavad auditite ja järelevalve (sh kohapealsete kontrollide) teostamist ning osutavad selleks igakülgset abi, sh võimaldavad volitatud isikul ligipääsu esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks kõigile projekti rakendamisega seotud dokumentidele ja informatsioonile, sealhulgas elektroonilisel kujul olevale teabele, ning viibida toetuse kasutamise administreerimise ja toetuse kasutamise seotud ruumides ja territooriumil;

- 6.1.7. järgivad oma tegevuses õigusaktides sätestatud riigihangete läbiviimise, raamatupidamise korraldamise, avaliku teabe edastamise ning isikuandmete kaitse põhimõtteid ning põhjendavad kõiki erandeid ja dokumenteerivad põhjendused.
- 6.2. Toetuse saaja on kohustatud:
- 6.2.1. viima enda vastutusel läbi lisa 1 kirjeldatud tegevused ning tagama vajadusel vastavalt lepingu punktile 5.3 omavahendite olemasolu vastavalt lepingu lisa 2 toodud eelarvele;
  - 6.2.2. kasutama toetust ja kaasfinantseeringut eesmärgipäraselt vastavalt lepingus ning selle lisades näidatud tegevustega seotud abikõlblike kulude katmiseks;
  - 6.2.3. lähtuma toetuse ja kaasfinantseeringu kasutamisel eelarves (lisa 2) toodud kulutuste tegemiseks lisa 5 toodud kulude abikõlblikkuse reeglitest ning täitma riigisisestes ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud kohustusi;
  - 6.2.4. esitama ministeeriumile tähtaegselt lepingu punktis 7 nõutud aruanded ning vajalikke täiendavaid andmeid Euroopa Komisjonile esitatavate aruannete tarbeks;
  - 6.2.5. andma audiitori, järelevalve teostaja või muu selleks volitatud isiku kasutusse enda, partneri ning alltöövõtja (kui on kohaldatav) käsutuses olevad andmed ja dokumendid toetuse, kaasfinantseeringu ning omavahendite kasutamise kohta kuni 5 tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest;
  - 6.2.6. täitma kõiki Vabariigi Valitsuse 13. novembri 2014. a korralduses nr 482 „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi vastutava asutuse ja auditeerimisasutuse määramine“ nimetatud asutuste ettekirjutusi;
  - 6.2.7. tagama, et fondist toetust saavaid tegevusi ja kulusid ei rahastata muudest allikatest;
  - 6.2.8. viivitamatult kirjalikult, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või elektrooniliselt informeerima ministeeriumit kõikidest toetuse saaja või *partneri(te)* andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saajat oma kohustuste täitmisel, sh nime, aadressi ja seaduslike või volitatud esindajate muutumisest, vastutavate isikute vahetumisest, varade või õiguste üleandmise otsustest jne;
  - 6.2.9. viivitamatult kirjalikult, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või elektroonselt informeerima ministeeriumit projekti teostamise käigus ilmnenu kõrvalkalletest lisades 1 ja 2 sätestatust, samuti projekti negatiivse tulemuse tõenäosusest või vältimatusest ning projekti edasise jätkamise kaheldavast otstarbekusest;
  - 6.2.10. vastutama ministeeriumi ees (sh kandma rahalist vastutust kogu toetussumma ulatuses) lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest;
  - 6.2.11. tagastama ministeeriumi nõudmisel toetuse ja kaasfinantseeringu osaliselt või täielikult kooskõlas Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. aasta määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmise ja kasutamise toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“;
  - 6.2.12. tagasi maksuma tagasinõutava toetuse ja kaasfinantseeringu 90 kalendripäeva jooksul tagasinõude otsuse kättesaamisest;
  - 6.2.13. säilitama lisaks enda koostatud projekti rakendamise seotud originaaldokumentidele ka partnerite kantud kulusid tõendavate ja toetavate dokumentide kinnitatud koopiaid punktis 6.1.5 sätestatud tähtaja jooksul;
  - 6.2.14. tagama raamatupidamisdokumentatsiooni registreerimis- ja säilitamissüsteemi olemasolu elektroonilisel kujul ning kasutama eraldi raamatupidamissüsteemi või vastavaid raamatupidamiskode kõigi toetusega seotud tehingute kohta ning eristama selgelt toetuse kulusid kajastavad tehingud muudest tehingutest;
  - 6.2.15. kooskõlastama ministeeriumiga projekti tegevuste raames koostatavad ja avaldatavad trükised enne avalikkusele esitamist ning kommunikatsioonivahendite kaudu avaldatava teabe;

- 6.2.16. teavitama avalikkust ja projektis osalejaid fondist saadud toetusest ja kaasfinantseeringu andjast vastavalt lepingu punktis 8 sätestatule;
- 6.2.17. *tagama, et partner on teadlik, et talle laienevad toetuse saaja kohustused (sealhulgas informeerimise, toetuse ja kaasfinantseeringu nähtavuse tagamise, dokumentide säilitamise ja järelevalvele kaasaaitamise kohustus, v.a lepingu punktis 7 kirjeldatud aruandluskohustus). Toetuse saaja vastutab materiaalselt kogu toetus- ja kaasfinantseeringu summa ulatuses partneri(te) lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest ning tagab kohustuste täitmisele kaasaaitamise.*
- 6.3. Ministeerium on kohustatud:
- 6.3.1. maksma toetuse saajale toetust ja kaasfinantseeringut lepingus sätestatud tingimustel ja korras;
- 6.3.2. tegema asjakohased programmdokumendid, juhendmaterjalid ning ministeeriumile esitamiseks vajalikud aruandevormid kättesaadavaks toetuse saajale;
- 6.3.3. informeerima toetuse saajat viivitamatult toetuse summa ja maksegraafiku muutmise vajadusest;
- 6.3.4. kontrollima lepingu punktis 7 nimetatud aruandeid;
- 6.3.5. väljastama toetuse saajale 20 tööpäeva jooksul alates aruande laekumisest esmase järelepärimise kulutuste asjakohasuse ja abikõlblikkuse kontrollimisel tuvastatud puuduste kohta (kui on kohaldatav);
- 6.3.6. avalikustama projektide kohta vähemalt järgmise teabe: toetuse saaja nimi, projekti nimi ja eesmärk, lepingu kohaselt toetuse ja kaasfinantseeringuna eraldatav summa;
- 6.3.7. otsustama punktis 6.2.11 nimetatud määruse alusel toetuse saajalt toetuse ja kaasfinantseeringu osaliselt või täielikult tagasinõudmise, kui ilmnevad toetuse ja kaasfinantseeringu tagasinõudmiseks alust andvad asjaolud.

7. ARUANNETE JA MUUDE DOKUMENTIDE ESITAMINE

- 7.1. Projekti vahe- ja lõpparuanded peab koostama elektrooniliselt eesti keeles ja allkirjastama digitaalselt.
- 7.2. *Kui puudub digitaalallkirja võimalus, peab aruanded koostama paberkandjal kahes eksemplaris ning need omakäeliselt allkirjastama. Ministeeriumile esitatakse üks eksemplar ning lisaks elektroonselt tegevusaruanne Wordis ja kuluaruanne Excelis. Ühe eksemplari säilitab toetuse saaja.*
- 7.3. Toetuse saaja esitab aruandega süstematiseeritult kõik projekti sisulise tegevusega seotud dokumentide koopiaid, *kõik/siseministeeriumi koostatud valimi alusel¹* kulu- ja maksedokumentide koopiaid ning raamatupidamise väljavõtte² kas e-posti teel või elektroonilisel andmekandjal (USB-pulk, CD jne).
- 7.4. *Toetuse saaja esitab esimese vahearuande³ perioodi ..... /pp.kk.aaaa/ kuni ..... /pp.kk.aaaa/ kohta hiljemalt ..... /pp.kk.aaaa/.*
- 7.5. *Toetuse saaja esitab teise vahearuande⁴ perioodi ..... /pp.kk.aaaa/ kuni ..... /pp.kk.aaaa/ kohta hiljemalt /..... pp.kk.aaaa/.*

¹ Siseministeerium esitab toetuse saajale nimekirja valimisse kuuluvatest dokumentidest pärast aruande esitamist.

² Raamatupidamise väljavõtet ei pea esitama Siseministeeriumi valitsemisala asutused.

³ Kui projektis kavandatakse vahearuande esitamist.

⁴ Kõik aruanded peavad kajastama tegevusi ja kulusid projekti algusest.

- 7.6. Toetuse saaja esitab lõpparuande hiljemalt ..... /**pp.kk.aaaa**/.
- 7.7. Lõpparuanne peab kajastama kogu projekti perioodi (st ka neid tegevusi, mis on esitatud vahearuandega). Lõpparuandele lisatakse vaid perioodi ..... /**pp.kk.aaa–pp.kk.aaaa**/ sisulise tegevusega seotud dokumentide koopiad ning *need/siseministeeriumi koostatud valimi alusel*⁵ kulu- ja maksedokumentide koopiad, *mida ei ole eelnevalt ministeeriumile esitatud*.
- 7.8. Toetuse saaja esitab iga aasta 25. oktoobriks ministeeriumile perioodi 16.10.n-1 kuni 15.10. n kohta aruande AMIF ühisindikaatorite täitmise kohta (Lisa 7).
- 7.9. Ministeerium vaatab aruanded läbi ja vajadusel nõuab täiendavaid dokumente või lisateavet. Täiendavate dokumentide või teabe edastamise nõude täidab toetuse saaja kuni 5 tööpäeva jooksul nõude saamisest. Põhjendatud juhtudel võib ministeerium anda toetuse saajale puuduste või ebatäpsuste kõrvaldamiseks lühema või pikema tähtaja.
- 7.10. Kui toetuse saaja ei nõustu ministeeriumi esitatud märkustega aruande osas ja ei esita etteantud tähtaja jooksul parandustega allkirjastatud aruannet, on ministeeriumil õigus toetuse saaja esitatud aruanne heaks kiita osaliselt (ainult heakskiidetud abikõlblike kulutuste ulatuses).

8. TOETUSE JA KAASFINANTSEERINGU NÄHTAVUSE TAGAMINE

- 8.1. Projekti toetamine Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahenditest ja kaasfinantseerimine ministeeriumi vahenditest peab olema selgesti nähtav iga projektiga seotud olulise tegevuse puhul, sh teavitab toetuse saaja suuliselt kõiki osalejaid.
- 8.2. Kui toetuse saaja edastab või avalikustab projekti kohta suuliselt, kirjalikult või elektroonselt teavet, või viib projektis läbi tegevusi (nt koolitused, konverentsid või seminarid), osutab ta sellele, et projekti jaoks on saadud rahalisi vahendeid Euroopa Liidult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kaudu ja EV Siseministeeriumilt.
- 8.3. Pärast lepingu sõlmimist kõikides kolmandate isikutega sõlmitavates lepingutes, sh töövõtulepingutes, partnerluslepingutes, hankelepingutes jne peab olema märgitud projekti pealkiri ja/või tunnus ning viide rahastajale.⁶
- 8.4. Kõigile projekti tegevusega seotud olulistele dokumentidele (sh koolitusmaterjalidele, tunnistustele, teabelehtedele jms) peab olema märgitud projekti pealkiri, Euroopa Liidu ja Siseministeeriumi logo ning tunnuslause „Projekti kaasrahastavad Euroopa Liit Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kaudu ning EV Siseministeerium“. Toetuse saaja kinnitatud dokumendi mallide (lepingud jms) põhjal koostatud dokumentidele ei pea Euroopa Liidu ja Siseministeeriumi logo lisama.
- 8.5. Euroopa Liidu ja ministeeriumi logo peab olema paigaldatud kõigile füüsilistele esemetele, mis on projekti läbiviimiseks ostetud, samuti toetuse saaja ruumidesse, mille jaoks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi toetust ja ministeeriumi kaasfinantseeringut on kasutatud.

⁵ Siseministeerium esitab toetuse saajale nimekirja valimisse kuuluvatest dokumentidest pärast aruande esitamist.

⁶ Ei kohaldu varem sõlmitud raamlepingutele.

- 8.6. *Kui füüsilise objekti maksumus on üle 100 000 euro, paneb toetuse saaja üles alalise ja silmapaistva tahvli 3 kuu jooksul pärast projekti lõppemist. Tahvel peab vastama lepingu lisas 6 toodud nõuetele.*
- 8.7. Toetuse ja kaasfinantseeringu nähtavuse tagamiseks esitatakse Euroopa Liidu ja ministeeriumi logo peab vastama lisas 6 kirjeldatud juhistele.
- 8.8. Kui toetuse saaja edastab või avalikustab teavet ükskõik mis vormis, osutab ta sellele, et ainuvastutus teabe sisu eest lasub toetuse saajal ja et ministeerium ning Euroopa Komisjon ei vastuta esitatava teabe võimaliku kasutuse eest.
- 8.9. Toetuse saaja peab vahe- ja lõpparuannetes üksikasjalikult kirjeldama, kuidas avalikkust ja projektis osalejaid on projektist ja Euroopa Liidu ning ministeeriumi osalusest teavitatud.
- 8.10. *Punktides 8.4, 8.5 ja 8.6 kirjeldatud avalikustamise nõudeid leevendatakse, kui projektiga seotud teave on piiratud selle konfidentsiaalse iseloomu tõttu, eelkõige seoses julgeoleku, avaliku korra ja isikuandmete kaitsega.*

9. LEPINGUTE SÕLMIMINE TEGEVUSE LÄBIVIIMISEKS

- 9.1. Toetuse saaja võib projekti läbiviimiseks sõlmida lepinguid järgmistel tingimustel:
- 9.1.1. lepingute sõlmimine peab olema põhjendatud, võttes arvesse projekti laadi, tegevusi ja eesmärgi;
- 9.1.2. toetuse saaja vastutab ministeeriumi ees ainuisikuliselt projekti läbiviimise ja lepingu sätete järgimise eest;
- 9.1.3. toetuse saaja kohustub tagama, et tema suhtes lepingu punktide 8 ja 11 alusel kohaldatavaid tingimusi kohaldatakse ka lepingupartnerite suhtes.
- 9.2. Hankelepingu sõlmimisel ja hanke läbiviimisel lähtub toetuse saaja riigihangete seaduses sätestatust ning teistest asjassepuutuvatest riigisisestest ja Euroopa Liidu õigusaktidest. Toetuse saajal tuleb tagada hanke läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine. Toetuse saaja kohustub kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning esitama vastutavale asutusele tõendava dokumentatsiooni 1500 eurot (käibemaksuta) ületavate ja riigihanke piirmäärast madalamate toodete/teenuste hankimisel.

10. PROJEKTI PEATAMINE

- 10.1. Toetuse saaja võib projekti läbiviimise peatamist taotleda juhul, kui projekti teostamise käigus on ilmnenud erandlikud asjaolud, mis teevad projekti ajakavajärgse elluviimise võimatuks või annavad alust kahelda projekti läbiviimise otstarbekuses, eelkõige vääramatü jõu korral. Toetuse saaja teavitab sellest viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul alates asjaolu selgumisest ministeeriumit, esitades kõik vajalikud põhjused ja üksikasjad ning projekti jätkamise arvatava kuupäeva.
- 10.2. Kui lepingut ei lõpetata kooskõlas lepingu punktiga 13, jätkab toetuse saaja projekti tegevusi kohe, kui asjaolud võimaldavad, teavitades sellest ministeeriumit. Tegevuse kestust pikendatakse tegevuse peatamisajaga võrdse aja võrra, kuid mitte kauem kui fondi tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõpptähtpäevani ning projekti pikendamine ja muud

vajalikud muudatused, et kohandada projekti uute rakendustingimustega, vormistatakse kirjalikult või elektrooniliselt lepingu lisana.

- 10.3. Ministeerium võib peatada (kuni puuduste kõrvaldamiseni) või lõpetada toetuse ja kaasfinantseeringu maksmise ning nõuda nende osalist või täielikku tagastamist, kui ilmnevad Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määruse nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“ §-s 10 nimetatud asjaolud.

11. PROJEKTI HINDAMINE JA KONTROLLIMINE

- 11.1. Toetuse saaja kohustub säilitama lepinguga seonduva dokumentatsiooni ning materjalid ja võimaldama punktis 11.2 kirjeldatud kontrollide läbiviimist punktis 6.1.5 toodud tähtaja jooksul.
- 11.2. Toetuse saaja on kohustatud punktis 6.2.13 toodud dokumente ning muid lepingu rakendamist puudutavaid originaaldokumente (õigustatud erandjuhtudel originaaldokumentide tõendatud koopiaid) esitama kontrollimiseks, kui seda nõuab/nõuavad ministeeriumi, AMIF-i rakendamist auditeerima määratud asutuse, Riigikontrolli, Euroopa Komisjoni, Euroopa Pettusevastase Ameti ametnikud või nende volitatud välised asutused ning Euroopa Kontrollikoda, järgides punktis 6.1.6 toodud igakülgse abistamise põhimõtet.
- 11.3. Üldjuhul teavitab punktis 11.2 nimetatud kontroll-organ võimalikest kohapealsetest paikvaatlustest ette. Põhjendatud juhtudel võib kohapealne kontroll toimuda ka ilma ette teatamata.
- 11.4. Toetuse saaja kohustub esitama üksikasjaliku teabe, mida nõuab punktis 11.2 nimetatud asutus, et kontrollida projekti läbiviimise ja lepingu sätete rakendamise nõuetekohasust.
- 11.5. Kui ministeeriumil on tekkinud põhjendatud kahtlus, et toetuse saaja on esitanud eksitavat informatsiooni või ei ole järelevalve teostamiseks vajalikke andmeid edastanud, peab toetuse saaja viivitamatult andma aru vajalike andmete mitteesitamise või eksitava informatsiooni esitamise kohta või ümber lükkama ministeeriumi kahtlused andmete õigsuses.
- 11.6. Lepingu punktis 11.2 nimetatud kontrollide tulemusel on ministeeriumil õigus teha otsus lepingu raames prognoositud ja tehtud kulutuste osas toetuse summa vähendamise või toetuse tagasinõudmise kohta kooskõlas Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“.

12. VÄÄRAMATU JÕUD

- 12.1. Pool vabaneb vastutusest ainult juhul, kui lepingu mittetäitmise või mittenõuetekohase täitmise põhjustab vääramatu jõud.
- 12.2. Vääramatu jõu all käsitlevad pooled mistahes ettenägematut, nendest sõltumatut sündmust, mille tekkimist, kestvust või lõppemist ei saanud pool mõjutada ja mõistlikkuse

põhimõttest lähtudes ei saanud poolelt oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

- 12.3. Vääramatu jõu all kannatav pool teavitab sellest viivitamata teist poolt kirjalikult või elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul, märkides vääramatu jõu laadi, tõenäolise kestuse ja arvatava mõju.
- 12.4. Vääramatu jõud muudab lepingus sätestatud kohustuste tähtaega perioodi võrra, mille jooksul lepingu täitmine on vääramatu jõu tõttu poole jõupingutustest olenemata võimatu, kuid mitte kauem kui AMIF-i abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajani, s.o 31. detsember 2022. a. Pooled teevad kõik jõupingutused vääramatust jõust tingitud kahjude vähendamiseks.

13. LEPINGU KEHTIVUS JA MUUTMINE

- 13.1. Leping jõustub lepingu allakirjutamisest mõlema poole poolt.
- 13.2. Leping kehtib kuni mõlema poole lepinguliste kohustuste nõuetekohase täitmiseni.
- 13.3. Toetuse ja kaasfinantseeringu andmise tingimustes tehtavad muudatused peab sätestama kirjalikult (omakäeliselt allkirjastatult) või elektrooniliselt (digitaalselt allkirjastatult) lepingu lisas ning muudatus jõustub hetkest, mil mõlemad pooled on lisa allkirjastanud, kui lisas ei ole sätestatud teisiti.
- 13.4. Vastavalt lepingu punktile 13.3 peab toetuse saaja taotlema ministeeriumilt lepingu muutmist, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:
  - 13.4.1. projekti tegevuste muutmise tõttu muutuks oluliselt projekti sisu või tulemus;
  - 13.4.2. muutmist vajab projekti abikõlblikkuse algus- või lõpukuupäev;
  - 13.4.3. muutmist vajab projekti abikõlblike kulude eelarve (lisa 2);
  - 13.4.4. eelarves (lisa 2) toodud kululiigi (nt tööjõukulud, transpordi- ja lähetuskulud jne) suurenemine rohkem kui 10% võrra. Eelarves tehtavate muudatuste korral otseste kulude kululiikide vahel, mis ei ületa 10% kululiigile prognoositud summast ning kululiikide siseselt rahaliste kulutuste osas tehtavate muudatuste korral ei pea toetuse saaja taotlema lepingu muutmist, vaid see kinnitatakse projekti aruandlusega. Muudatused peavad olema vajalikud ja põhjendatud ning abikõlblikud. Kululiigi suurenemisel, mida hindamiskomisjon või hindamise juhtkomitee on otsustanud eelnevalt vähendada, peab toetuse saaja taotlema ministeeriumilt lepingu muutmist sõltumata tehtava muudatuse mahust;
  - 13.4.5. toetuse saaja avalduses esitatud muu asjaolu.
- 13.5. Lepingu punktis 13.4 nimetatud muudatuse tegemiseks peab toetuse saaja esitama ministeeriumile kirjaliku või elektroonilise taotluse, milles põhjendab, kuidas nimetatud muudatused aitavad kaasa projekti edukale elluviimisele. Tehtavad muudatused ei tohi vähendada projekti tulemuslikkust ja selle eesmärkide saavutamise tõenäosust.
- 13.6. Kui muudatuse tegemiseks esitab taotluse toetuse saaja, peab ta selle ministeeriumile esitama vähemalt 60 (kuuskümmend) kalendripäeva enne projekti lõpukuupäeva, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja esitab nõuetekohase põhjenduse ja ministeerium nõustub sellega.

14. LEPINGU ENNETÄHTAEGNE LÕPETAMINE

- 14.1. Lepingu võib ennetähtaegselt lõpetada poolte kokkuleppel.
- 14.2. Poolel on õigus leping ühepoolselt lõpetada, teatades sellest teisele poolele kirjalikult või elektrooniliselt vähemalt 45 kalendripäeva ette, järgmistel juhtudel:
- 14.2.1. pool on rikkunud oluliselt lepingus sätestatud kohustusi;
- 14.2.2. vääramatü jõu tõttu, kui see takistab lepingu täitmist 45 kalendripäeva jooksul.
- 14.3. Lepingu lõpetamise korral eraldab ministeerium toetust ja kaasfinantseeringut üksnes nende abikõlblike kulutuste katteks, mille toetuse saaja on tegelikult teinud kuni kuupäevani, mil leping lõpetatakse. Arvesse ei võeta kulusid, mis on seotud kohustustega, mis tuleb täita pärast lepingu lõpetamist.
- 14.4. Kui leping lõpetatakse enne eelmakse eraldamist toetuse saajale, on toetuse saajal õigus punktis 14.3 nimetatud kulude katmiseks esitada 45 kalendripäeva jooksul pärast lepingu lõpetamist projekti lõpparuanne, kuluaruanne ja maksetaotlus. Kui selle aja jooksul taotlust ei esitata, ei hüvita ministeerium kuni lepingu lõpetamise kuupäevani tehtavaid toetuse saaja kulutusi ning nõuab tagasi summad, mille kasutamine ei ole ministeeriumi heaks kiidetud projekti läbiviimise aruandega põhjendatud.
- 14.5. Olulise lepingutingimuse rikkumise korral, mis seisneb selles, et toetuse saaja ei ole esitanud projekti läbiviimise aruandeid lepingu punktis 7 nimetatud tähtpäevadeks ja kui toetuse saaja ei ole seda kohustust täitnud ka 30 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui ministeerium on saatnud vastava kirjaliku või elektroonilise meeldetuletuse, võib ministeerium lugeda kulusid abikõlbmatuks. Sellisel juhul nõuab ministeerium tagasi kõik punktis 4 nimetatud summad, mida ta ei ole varem aruannete kontrolli järgselt heaks kiitnud.
- 14.6. Kui toetuse saaja lõpetab lepingu punktis 14.2 sätestatud viisil või kui ministeerium lõpetab lepingu põhjusel, et toetuse saaja esitab tegelikkusega vastuolus oleva aruande, et saada lepinguga ettenähtud toetust, võib ministeerium pärast toetuse saajale märkuste esitamise võimaluse andmist nõuda nende summade osalist või täielikku tagastamist, mis on ministeeriumi poolt lepingu kohaselt juba makstud.

15. LEPINGUGA SEOTUD TEABE EDASTAMINE

- 15.1. Lepinguga seotud oluline teave ja teated (sh maksetaotlused, projekti aruanded ja taotlused muudatuste tegemiseks projekti kestel) edastatakse ministeeriumile kirjalikult omakäeliselt allkirjastatuna või elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatuna osutades lepingu numbrile.
- 15.2. Ministeeriumi kohtaksik lepingu täitmisega seotud küsimustes:
- Kontaktisik (*nimi, amet*)
Telefon
E-post
- 15.3. Toetuse saaja kontaktisik lepingu täitmisega seotud küsimustes:
- Kontaktisik (*nimi, amet*)

Telefon
E-post

- 15.4. Informatsioonilist teadet, millega ei kaasne õiguslikke tagajärgi, võib edastada telefoni, elektronposti jms teel.

16. VASTUTUS

- 16.1. Pooled vastutavad oma lepingujärgsete kohustuste täitmise eest vastavalt lepingule ja Eesti Vabariigi ning Euroopa Liidu õigusaktidele.
- 16.2. Toetuse saaja vastutab ministeeriumi ees lepinguga võetud kohustuste täitmise eest.
- 16.3. Toetuse saaja kohustub hüvitama ministeeriumile või Euroopa Komisjonile lepingu rikkumisega tekitatud otsese varalise kahju, mis tuleneb projekti hooletust või ebaõigest läbiviimisest.
- 16.4. Kui toetuse saaja ei täida nõuetekohaselt oma lepingujärgseid kohustusi, võib ministeerium peatada lepingujärgsete eraldiste andmise kuni puuduste kõrvaldamiseni.

17. VAIDLUSTE LAHENDAMINE

- 17.1. Lepinguga seotud vaidlused ja erimeelsused lahendatakse *eelkõige* läbirääkimiste teel. Juhul, kui läbirääkimiste teel ei õnnestu erimeelsusi lahendada, lahendatakse vaidlused lõplikult *halduskohtus//Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohtus Tallinnas selle Arbitraažikohtu reglemendi alusel.*
- 17.2. *Leping on koostatud kahes võrdset juriidilist jõudu omavas eksemplaris, millest üks jääb ministeeriumile ja teine toetuse saajale.*

Poolte allkirjad:

Toetuse saaja

Ministeerium

(allkirjastatud digitaalselt)

(allkirjastatud digitaalselt)

.....

.....